

LICEUL PARTICULAR PIARIST TIMISOARA
LICEUL TEOLOGIC ROMANO CATOLIC
GERHARDINUM

Organizează întâlnirea jubiliară de 70 de ani de la absolvirea promoției din 1946, concomitent cu întâlnirea tuturor seniorilor piariști, care au frecventat cândva, chiar și temporar Liceul.

Întâlnirea va avea loc în clădirea Liceului Pisrist din Timișoara

14. Mai 2016.

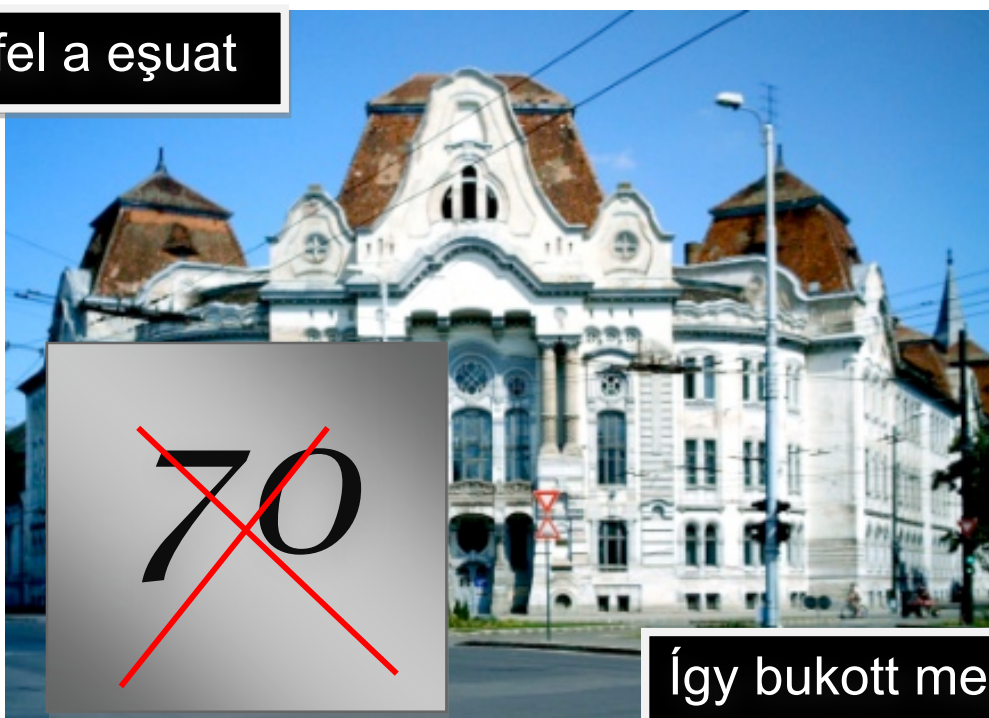
TEMESVÁRI KEGYESRENDI PIARISTA
FÖGIMNÁZIUM
RÓMAI KATOLIKUS TEOLÓGIAI LÍCEUM
GERHARDINUM

70 éves jubileumi érettségi találkozót rendez az 1946-ban végzetteknek, egyidőben a az összes piarista öregdiákkal, akik az iskolának még ideiglenesen is, diákai voltak.

A találkozót a Piarista Líceum épületében rendezik

2016. Május 14.

Astfel a eşuat



Így bukott meg

Eșecul unei inițiative.

Cu mult peste un an în urmă, s-a ivit ideia organizării unei întâlniri nostalgice. Absolvenții promoției 1946, clasa regretatului diriginte Janibácsi, s-au aflat printre puținele promoții care s-au întâlnit sistematic din zece în zece ani, începând din 1996 chiar la interval doar din cinci în cinci ani.

Ca urmare a reducerii treptate a numărului de participanți, la ultimele întâlniri s-a contat și cu prezența altor seniori, din alte promoții ale renumitului Liceu Particular Piarist Timișoara și totodată cu prezența cadrelor didactice și al elevilor Liceului GERHARDINUM, urmașul fizic și spiritual a piariștilor de odinioară. Apelul lansat tuturor celor considerați a fi interesați, solicita confirmarea dorinței de a lua parte personal, respectiv, în cazul că această posibilitate nu se întrevade, să transmită un mesaj în scris, care va fi prezentat celor prezenți la întâlnire.

În mod regretabil, ecoul la apel a fost foarte redus și nesemnificativ. Dintre cei opt seniori anvizajați, aflați atunci în viață - prin decesul colegilor Szabó Gyuszi și Boleráz István, redus la doar șase - nu a fost confirmată nici o singură eventuală participare personală. Astfel, autorul acestor rânduri, care a cumpănit privitor la o eventuală participare, și-a dat seamă cât de absurd pare, a considera că, prin perzența eventuală a unei singure persoane, poate fi vorba de o "întâlnire".

Astfel, și în lumina unor dificultăți de natură organizatorică, a devenit evident că, întâlnirea după 70 de ani de la absolvire, a promoției 1946 nu mai prezintă interes și nu este actuală.

Acest fapt a fost comunicat colectivului care s-a oferit voluntar să acorde sprijin organizării întâlnirii, prevăzută la data de 14. Mai 2016.

A fost o inițiativă nostalgică, bazată pe bună intenție și o tradiție exemplară, care din motive lesne de înțeles în cazul celor șase nonagenari, a constitui un eșec. Este trist, dar adevărat și trebuie acceptat cu înțelegere și împăcare față de inalterabilele legi ale naturii.

Pentru compensareea acestui eșec, voi întocmi a culegere cu mesaje primite din partea acelor seniori, care au urat astfel succes întâlnirii plănuite și eșuate.

Stefan Miskovits, Schwetzingen, 14. Februarie 2016.

Egy sikertelen kezdeményezés.

Jóval régebben, mint egy éve, felvetődött egy nosztalgikus érettségi találkozóknak lehetősége. Az 1946 évfolyamot végzők, hajdani Janibácsi osztályfőnököknek diákjai, azon kevesek közé tartoztak, akik rendszeresen megtartották a tízévenként, majd 1996 után ötévenként, rendezett érettségi találkozókat.

A résztvevők számának állandó csökkenését követően, az utolsó találkozók alkalmával, számoltak olyan öregdiákok jelenlétével is, akik a híres Temesvári Kegyesrendi Piarista Főgimnáziumnak más évfolyamait végezték, ugyanakkor a temesvári piarista szellemet követő utódiskolának, a GERHARDINUM Líceumnak tanáraival és diákjaival is számoltak. A felhívás, mely minden érdekeltnek tekintetthez szólt, kérte a személyes részvételi szándék igazolását, illetve ha ennek lehetősége előreláthatóan nem áll fenn, egy üzenetet küldeni, amely a találkozón résztvevőknek lesz ismertetve. Sajnálatos módon, a felhívásnak visszhangja nagyon csekély és jelentéktelennek tekinthető. A nyolc akkor még életben lévő öregdiák –amely Szabó Gyuszi és Boleráz István elhunytával hatra csökkent – részéről, egyetlen egy esetleges személyes részvételnek igazolása sem érkezett. Ennek alapján, e soroknak szerzője, aki mérlegelte egy esetleges részvételnek lehetőségét, nyilvánvalónak tekintette milyen nevetségesnek, tűnik, egyetlen személynek jelenlétével ezt egy “találkozóknak” tekinteni.

Ezáltal, valamint a rendezéssel kapcsolatos nehézségek létével, nyilvánvalóvá vált, hogy az 1946-ban végzett évfolyamnak a 70 éves érettségi találkozója nem időszerű.

Ez a tényállás az önkéntesen vállalkozó bizottságnak, amely a találkozó rendezésének érdekében támogatást, ígét és ennek időpontját 2016. Május 14.-re tervezte, közölve lett.

Egy nosztalgikus, jóhiszemű és a tradícióhoz hű kezdeményezés volt, amely könnyen érthetően a hat kilencedik évtizedet elő öregdiák esetében, sikertelennek bizonyult.

Szomorú de igaz, megértéssel és megbékélve kell a természetnek megváltozhatatlan törvényei fogadni

Kiegészítésként, a Múzeum részére, összefoglalom az öregdiákoktól a találkozóknak sikert kívánók üzeneteket.

Miskovits István, Schwetzingen, 2016. február

Sperând, că voi putea participa la întâlnire, doream să iau cuvânt și cu grai viu, să expun liber ideia din următorul manuscris :

Amintirile unui fost elev, după 70 de ani de la absolvire.

Stimată domnă Director, stimți oaspeți, onorată asistență.

Îmi revine cinstea, ca și în numele colegilor mei de odinioară, să aduc mulțumiri organizatorilor acestei nostalgice festivități, pentru faptul că, au acordat posibilitatea și comemorării un evenimentului din anul 1946, când cei 38 tineri, reprezentați în tabloul anexat, au obținut diploma de bacalaureat al renumitului Liceu Particular Piarist Timișoara.

Cu ocazia unor asemenea comemorări este uzual, ca cei întruniți să prezinte aspecte din viața lor.

Eu sunt născut la Timișoara, ca al doilea copil al unei familii mic burgheze. Am urmat cursurile unor renumite școli din orașul natal, inclusiv cele ale Politehnicii, al cărei diplomă este una din puținele acordate în state esteuropene, care se recunosc și în statele industrial dezvoltate din Vest. Îndată după terminarea cursurilor am fost numit preparator - prima treaptă pe scara cadrelor didactice universitare -, terminând în final, ca titularul unei catedre, în cadrul căreia am predat un "Curs general de mașini" studenților din filiala reșiteană a Politehnicii din Timișoara.

Principalul meu domeniu de activitate inginerescă a fost cel de constructor de mașini.

Prin denumirea de "constructor", în acest caz nu se înțelege activitatea de a ridica clădiri prin așezare succesivă a cărămidilor, ci aceea de a crea mașini noi. Poate cu multă lipsă de modestie se poate afirma că, întocmai felului în care, dintr-un bloc de marmoră apare Pietă, pe o pânză întinsă Gioconda, sau prin semnele așezate pe cinci linii paralele ale portativului răsună Oda bucuriei, tot astfel, din liniile, cifrele și semnele așezate de un constructor de mașini pe foaia de hârtie albă, întinsă pe planșetă, mâini pricepute și harnice pot crea o mașină care prinde suflet și funcționează. Deși în domenii cu totul diferite, baza activității este aceea de a crea ceva nou, ceva ce materializează gândirea autorului.

Am practicat această activitate în tot cursul vieții, am avut satisfacția de a vedea că, din proiectele unor agregate concepute de mine și realizate de către un colectiv, al cărei conducere mi-a fost încredințată, au apărut motoare, și reductoare, care antrenau locomotive sau nave pe fluvii și oceane. Constituie o deosebită satisfacție de a crea ceva spre folosul societății și al semenilor. Zgomotul sacadat al unui motor – care neinițiatul îl apreciază doar ca zgomot supărător - provoacă celui care l-

a creat, o stare de spirit înălțătoare similară cu satisfacția compozitorului care-și ascultă melodia de el creatăși redată de o orchestră. Aceasta constituie recompensa revenită creatorului. Drept semn al recunoștinței pentru această activitate creatoare, mi s-a decernat titlul de cetățean de onoare.

Ultimul sfert de veac l-am trăit printre străini, dar am rămas fidel acelui binecuvântat petec de pământ, pe carea mi-a sta leagănul. Este firesc ca, trăind între străini, să-mi fie des pusă întrebarea, deund provin? De fiecare dată eu răspund: "din Banat". Citesc pe fața interlocutorilor nedumerirea la auzul acestui nume, care adesea necesită explicații suplimentare.

Această nedumerire nu apare doar în cazul străinilor, sunt convins că, azi sunt mulți locuitori al acesteiregiuni, care nu știu că, acum un veac în urmă, a existat "Republica Banatului". Niște nepricepuți și diletanți politicieni, care au remodelat harta Europei după primul război mondial, nu au dat importanță existenței acestei republici, proclamată la 30 Octombrie 1918. și apoi desființată după o scurtă perioadă de existență. Personal, de existența acesei republici mă leagă faptul că, unul dintre fiii lui Otto Roth, președintele RepubliciiBanat, mi-a fost coleg de clasă și portretul său apare alături de colegii săi pe tabloul de absolvire.

După pensionare ne-am stabilit în străinătate, unde, folosind experiența dobândită în cursul vieții active, în calitate de liber profesionist, am executat proiecte de mașini pentru întreprinderi din partea locului.

Nu pot încheia această prezentare a cursului vieții, fără să amintesc că - împreună cu unii seniori, și dâșii fosti elevi piariști timișoreni - ne-am preocupat de reînvierea acelui spirit umanist care a caracterizat școala piarită timișoreană. Deși regimul care nu tolera existența școlilor confesionale, a așezat în drum obstacole, cu sprijinul bisericii piariste, s-au organizat sistematic, doar în mod discret, întâlnirile tradiționale din zece în zece ani. După încetarea dictaturii, când a devenit evident că reluarea activității didactice piariste la Timișoara este lipsită de șansă, reprezentanții ordinului au acordat sprijin nou înființatului liceu Gerhardinum, îndrumând-ul să educă tineretul în spiritul care a domnit la liceul a cărui activitate a fost întrerupt în 1948. Seniorii piariști timișoreni, rămași la Timișoara împreună cu cei aflați răsfirați în lumea largă au sprijinit această acțiune și au căutat mijloace pentru ca tot ceea ce amintește de renumitul liceul de odinioară să nu fie dat uitării, și au primit cu satisfacție acceptul înființării unui muzeu, în care să fie păstrate și prezentate documente și obiecte care au legătură cu liceul de odinioară.

Îmi face plăcere să amintesc, că și personal am contribuit la realizarea acestui însemnat obiectiv, considerând că astfel aduc mulțumiri pentru modul exemplar în care aici, între acești pereți, am fost pregătit să pot face față îndatoririlor care mi-au revenit în tot cursul vieții. Păstrez cu respect amintirea profesorilor, păstrez amintirea colegilor care ne-au

părăsit și aduc un cald salut colegial celor puțini care ne mai aflăm în viață.

Eleveilor și elevilor care frecventează acum această școală, pe care le-am lăsat-o moștenire, recomand să o privească întocmai așa cum am privit și continuăm și mai privim și acum să privim fostul Liceu Particular Piarist Timișoara, de la care, cu ochii lăcramând, mă despart acum desigur pentru ultima oară.

Vă mulțumesc pentru atenția acordată

.....
Reméltem, hogy a találkozón részt fogok venni, szót kérek, és élő szóval szabadon elmondom a kéziratban vázoltakat.

Egy öregdiák emlékezik, 70 évvel az érettségi után

Tisztelet igazgatónő, tisztelt vendégek és jelenlevők.

A megtisztelő feladatot jutott részemre, hogy hajdani társaim nevében is köszönetet mondjak azért, hogy ennek a nosztalgikus találkozásnak keretében, lehetővé tették, hogy megemlékezzünk egy 1946 történt eseményről, amikor a mellékelt képen látható 38 fiatalnak átadták a Temesvári Kegyesrendi Piarista Főgimnázium érettségi diplomáját.

Az ilyen események esetében, szokás lett, hogy a jelenlevők néhány szóval ismertessék életük útját.

Én Temesváron, egy kispolgári családnak másodfiaként születtem. Szülővárosnak hírneves iskoláit látogattam, beleértve a Politehnica műegyetemet is, amelynek oklevelét, néhány kevés kelet Európai állammal együtt, az iparilag fejlett nyugati országok is elismerik.

Közvetlenül a tanulmányok befejeztével kineveztek preparátornak (előkészítőnek) - ami az egyetemen oktatók létráján az első lépcsőnek felel meg – majd végül, mint tanszékvezető a “Gépek üzemtanát” adjam elő Reșița, a Temesvári Politehnicához tartozó műegyetem hallgatóinak.

Gépészmérnöki tevékenységem keretében a gépépítés volt főfeladatom. Az építés szó alatt ezúttal nem egymásra helyezett téglákból emelt k épületeket kel érteni, hanem új gépek alkotását. Talán túlzott szerénytelenségnek tűnik azt állítani, hogy hasonló képen, mint a márványtömböt faragva Pieta jelenik meg, egy kifeszített vásznon Giocond, vagy az öt vonalra helyezett jelekből, felhangzik az Örömóda, a vonalakból, számokból és jelekből, amelyeket egy gépszerkesztő egy rajztáblára kifeszített fehér papírlapra helyez, szorgalma szakképzet kezek egy olyan gépet varázsolnak elő, amely életre kel és működik! Habár teljesen különböző területen, ez a tevékenység mindig abból áll,

valami újat alkotni, valamit, ami az alkotónak gondolatvilágát kézzel foghatóvá teszi.

Egy életen át ez volt feladatom és rendkívüli megelégedést jelentett észlelni, hogy az általam kigondolt gépek terveit, azok a munkatársak, akiknek vezetésével engemet megbíztak, kiviteleztek és ezeknek alapján megjelentek motorok és reduktorok, amelyek mozdonyokat vagy folyami és tengeri hajókat hajtottak meg. Egy rendkívüli elégtételt jelent, olyant alkotni, ami a társadalomnak és embertársaimnak hasznára válik. Egy hangosan dübörgő motor - ami kívülállónak csak zavaró zajnak tűnik - az alkotójának ugyan azt a felemelő hangulatot biztosítja, mint a zenekar dallama a zeneszerzőnek, ez az alkotónak kijáró jutalom.

Fokozza az elégtételt, ha a teljesítmény mások is elismerik, mint az én esetemben, mikor ennek alapján díszpolgári oklevéllel jutalmaztak, Az utolsó negyed évszázad alatt idegenek között éltem de hű maradtam a talpalatnyi földnek, ahol bölcsöm ringott. Elvárhatóan, idegenek között élve, gyakran elhangzik a kérdés, honnan jöttem? Minden alkalommal azt válaszolom így szól :“a Bánátból”. A beszédársam arcán észlelem a zavart, amit ez a válasz kivált, nem tudja, mit értsen Bánát alatt, és így további magyarázatra van szükség.

Ez a zavar nem csak idegeneknél tűnik fel, meg vagyok győződve, hogy sokan, akik ma ezen a vidéken élnek, nem tudják, hogy egy évszázaddal ezelőtt kikiáltották a „Bánáti Köztársaságot”. Néhány ismerethiányban szenvedő dilettáns politikusok, akik az első világháborút követően újrarajzolták Európa térképét, nem vették figyelembe annak a köztársaságnak létét, amelyet 1918. Október 30-án kikiáltottak, és amely rövid idő után megszűnt létezni. Személyes szempontból ennek a köztársaságnak létevel úgy vagyok kapcsolatban, hogy az első elnöknek, Ottó Rothnak, egyik fia osztálytársam volt és képe, társaival együtt a tablón látható.

Miután nyugalomba vonultam külföldre kötöztünk, ott az élet folyamán elsajátított ismereteket használva, magánvállalkozóként, készítettem géptervek helybeli vállalatoknak.

Az életpályámnak ezt az ismertetését nem bírom úgy befejezni, hogy ne említsem, hogy – öregdiáktársakkal, színén volt temesvári piaristákkal együtt - igyekeztünk azt a humanista szellemet, amely a piarista iskolát jellemezte újraéleszteni. Habár, a rendszer, amely nem tűrte a felekezeti iskoláknak létét igyekezett akadályokat helyezni, a piarista templom segítségével sikerült, csendes módon, rendszeresen hagyományosan érettségi találkozókat tízévenként rendezni. A kényszeruralom megszűnte után, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy Temesváron nem lehet a piarista oktatási tevékenységet újra felvenni, a rendnek képviselői támogatták az újonnan létesült Gerhardinum Líceumot, és javasolták, hogy oktassák a fiatalságot ugyan abban a szellemben, amely az 1948-ban beszüntetett iskolában uralkodott. A piarista öregdiákok, akik

helyben maradtak, együtt a világban szétszórta élőkkel, támogatták ezt a kezdeményezést és igyekeztek lehetőséget találni arra, hogy minden, ami a hajdani iskolára emlékeztet, ne legyen feledve, és örömmel fogadták a jóváhagyást egy olyan Múzeum létesítésére, amelyben megőrizték és kiállítsák azokat az iratokat és tárgyakat, amelyek a volt iskolára emlékeztetnek. Örömmel merem állítani, hogy személyesen is közreműködtem ennek a fontos intézménynek létesítéséhez, úgy tekintettem, hogy ezzel hálálom meg az a rendkívüli eljárást, amellyel, ezek között a falak között előkészítettek az élet kihívásainak megfelelni. Tisztelettel őrzöm tanáraimnak emlékét, tisztelettel gondolkodom mindazokra a diáktársak, akik eltávoztak körünkől és köszöntöm a kevés még életben maradt társamat.

A lányoknak és ifjaknak, akik diákjai annak az iskolának, amelyet mi nekik örökbe hagytunk, azt tanácsolom, hogy tekintsék úgy, mint mi tekintettük a hajdani Kegyesrendi Piarista Főgimnáziumot, amelytől most könnyes szemmel utoljára búcsúzom.

Köszönöm a figyelmüket.



Victor Fizeșan

Edmond Horvath

Friderick Leinfest

Alfred Leimdörfer

Attila Kocsi

Stefan Miskovits

(René R. Roth R.I.P.)

2016 Cei șase absolvenți aflați încă în viață / A hat még életben maradt öregdiák

